

Papežova katecheze o neřestech a ctnostech: Akédia

Papež František se zastavil u akédie, ne až tak známého zla, které označuje lenost nebo nechť k Božím věcem. V těchto případech doporučoval „pohlédnout do svého nitra a uchovat řeřavé uhlíky víry“.

14.02.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Existuje jedna z hlavních neřestí, jež bývá často opomíjena, možná kvůli

svému názvu, který mnoha lidem není příliš srozumitelný. Hovořím o akédii. Ve výčtu neřestí se proto tento pojem nahrazuje jiným a mnohem běžněji užívaným slovem: lenost. Ve skutečnosti je ovšem lenost spíše důsledkem než příčinou této neřesti. Když nějaký člověk upadne do nečinnosti, nedbalosti, apatie, říkáme o něm, že je lenivý. Avšak jak učí moudrost starých pouštních otců, kořenem této lenosti mnohdy bývá akédia, což v doslovném překladu z řečtiny znamená „nedostatek péče“.

Jedná se o velice nebezpečné pokušení, s kterým si nelze zahrávat. Když mu někdo padne za oběť, jako by jej skličovala touha po smrti. Všechno se mu zprotiví, vztah k Bohu jej nudí a také nejsvětější úkony, které mu v minulosti rozpalovaly srdce, se mu jeví zcela zbytečně. Takový člověk pak nařiká nad plynoucím časem a nenávratně ztraceným mládím.

Akédia bývá vymezována jako „polední démon“, který člověka zastihne v půli dne, kdy jeho námaha vrcholí a nadcházející hodiny se zdají čímsi jednotvárným a k životu nemožným. Mnich Evagrius v jednom slavném popisu zobrazuje tuto neřest následujícími slovy: „Zrak toho, kdo je v akédii, hledí nepohnutě k oknu, v duchu touží, aby někdo přišel. (...) Když čte, často zívá a snadno usíná. Mne si stále oči, protahuje se, a pak svůj zrak od knihy odvrací a zírá do zdi. Pak si zas třeba něco přečte, listuje v knize, (...) nakonec knihu zavře, dá si ji pod hlavu a usne, spánek ovšem není hluboký, protože ho probudí hlad a je nucen starat se o sebe.“ Řečeno závěrem: „Člověk, který se poddá akédii, nevykonává pečlivě Boží dílo“ (*Evagrius, De octo spiritibus malitiae, 14*).

Současní čtenáři v tomto popisu spatřují cosi, co velice připomíná

depresi, a to jak z psychologického, tak z filosofického hlediska. Pro člověka spoutaného akédií ztratil život svůj význam, modlitba jej omrzela a každý zápas postrádá smysl. Přestože jsme se v mládí stravovali vášněmi, nyní se nám jeví nelogicky, jako sny, které nám nepřinesly štěstí. Člověk se tedy poddává roztěkanosti, bezmyšlenkovitosti, což mu připadá jako jediné východisko. Rád by zcela otupěl a vyprázdnil mysl...jako by předčasně zemřel, a to je ošklivé.

Učitelé duchovního života při zacházení s touto neřestí, jejíhož nebezpečí jsme si povšimli, předpokládají různé způsoby nápravy. Chtěl bych upozornit na jeden z nich, který považuji za nejdůležitější a který bych nazval trpělivostí ve víře. Ačkoli člověk bičovaný akédií touží po úniku z reality, po tom, aby se ocitl někde jinde, je naopak zapotřebí, aby

odvážně vytrval a přijal Boží přítomnost ve svém „tady a teď“, za své stávající situace. Mniši říkají, že jejich cela je nejlepší učitelkou života, protože je místem, které konkrétně a každodenně promlouvá o jejich příběhu lásky k Hospodinu. Démon akédie by rád zničil právě tuto prostou radost onoho „tady a teď“, onen vděčný úžas ze skutečnosti. Chtěl by člověku namluvit, že vše je marnost, nic nemá smysl, že nemá cenu o někoho nebo o něco pečovat. V životě se setkáváme s nevrlymi lidmi, o kterých si řekneme, jak jsou protivní, a nelíbí se nám pobývat v jejich společnosti. Omrzelost těchto lidí je nakažlivá. Toto je akédie.

Kolik lidí zachvátila akédie a poháněni beztvarým neklidem pošetile opustili cestu dobra, po níž se předtím vydali! Zápas s akédií je rozhodující a je nutno v něm za každou cenu zvítězit. Je to boj, jehož

nebyli ušetřeni ani světci, neboť v mnohých jejich denících najdeme stránky, kde se svěřují s takovými děsivými momenty, se skutečnou nocí ve víře, kdy se vše jeví potemněle. Tito světci a světice nás učí, jak trpělivě projít takovouto nocí a připustit si ubohost víry. Když je stísňovala akédie, doporučovali udržovat úsilí v menší míře a upnout se k dosažitelnějším cílům, avšak zároveň odolávat a vytrvat s Ježíšovou oporou, která nikdy neopouští v pokušení.

Víra, trýzněná zkouškou v podobě akédie, neztrácí svou hodnotu. Naopak, je to pravá, nejlidštější víra, která navzdory všemu, navzdory oslepující temnotě, nadále pokorně věří. Je to ona víra setrvávající v srdci tak, jak pod popelem zůstávají řeřavé uhlíky. Vždy zůstává. A pokud někdo z nás podlehne oné neřesti či pokušení akédie, ať se snaží

pohlédnout do svého nitra a uchovat
řeřavé uhlíky naděje, aby tak šel dál.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-o-nerestech-a-
ctnostech-akedia/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-akedia/) (05.08.2025)